

[Niels Helvæg Petersen.]

Lovforslagene er med visse formelle og redaktionelle ændringer identiske med hovedstadsreformudvalgets forslag i betænkning af 1971. De lovgivningstekniske problemer, herunder navnlig ændringer af lovgivningen om den fysiske planlægning, vil kunne gennemføres under arbejdet i det udvalg, forslagsstillerne forventer nedsat.

Hovedstadsreformudvalget blev nedsat i maj 1970 og fik til opgave at færdiggøre sine overvejelser omkring hovedstadsreformen i april 1971. Hensigten var, at udvalgets forslag skulle danne grundlag for lovgivningsinitiativ, således at en ny hovedstadsordning kunne træde i kraft 1. april 1972.

Hovedstadsområdet har hidtil været ganske uberørt af kommunalreformen, som for det øvrige lands vedkommende trådte i kraft 1. april 1970.

Forslagsstillerne lægger stor vægt på, at der ikke kommer til at ske en fornyet udskydelse af beslutninger på dette meget vigtige område.

Behovet for en hovedstadsordning er erkendt fra alle sider. For alle de områder, hvor hovedstadsrådet efter forslaget er tiltænkt kompetence, er der et påtrængende behov for samlede beslutninger, hvis ikke hovedstadsrådets muligheder for at fungere tilfredsstillende for hovedstadsrådets beboere og erhvervsliv skal lide yderligere skade.

Der har i tidens løb været ført mange forhandlinger mellem kommuner og amter i hovedstadsområdet for at finde frem til løsninger på områdets administrative problemer. Hidtil er de alle strandet. Det var dette, der var baggrunden for Zeuthen-udvalgets arbejde, og det opfordrer stærkt til, at folketinget nu tager et afgørende initiativ.

Der eksisterer to principielt forskellige opfattelser af, hvorledes problemerne bør løses. Efter én opfattelse er det nødvendigt at skabe en ordning i hovedstadsområdet, der er tilpasset områdets særlige problemer, struktur og størrelse.

Denne opfattelse er brugt som argument for oprettelsen af en treleddet hovedstadsordning, hvor de nuværende kommuner og amter suppleres med et hovedstadsråd omfattende hele området og med nærmere angivne beføjelser.

Efter en anden bør der skabes en ordning i hovedstadsområdet, der nøje svarer til principperne for den administrative inddeling i det øvrige land. Denne opfattelse er blevet brugt som argument for et hovedstadsamt omfattende områdets 3 amtskommuner samt København og Frederiksberg, altså en to-leddet struktur.

Efter forslagsstillerne opfattelse taler meget for, at en hovedstadsordning under alle omstændigheder — uanset om udgangspunktet er den to-leddede eller den treleddede model — må tage i betragtning, dels at de overordnede planlægningsproblemer i området er særlig komplicerede og påtrængende, dels at kommunerne i området for de flestes vedkommende har veludbyggede administrationer, som gør det muligt at tillægge dem visse konkrete opgaver, som i det øvrige land er henlagt til amterne.

Forslagsstillerne mener ikke på nuværende tidspunkt, at der kan tages endelig stilling til den fremtidige, varige ordning.

Det er indlysende, at en storamtsløsning for en umiddelbar betragtning kan have visse fordele. Det fremhæves således, at den amtskommunale skat bliver ens i området, og de administrative kompetenceforhold vil være enklere at tilrettelægge. Imod en storamtsløsning fremhæves, at storamtet vil komme til at omfatte ca. 1,7 mill. mennesker, 35 pct. af landets befolkning. Et storamtsråd vil derfor miste præg af at være et lokalpolitisk organ. Dertil kommer, at et storamt vil rejse praktiske administrative problemer.

Når forslagsstillerne mener, at det ikke i dag er muligt at foretage et endeligt valg af den fremtidige hovedstadsordnings endelige udformning, hænger det sammen med, at de praktiske og principielle problemer ved en storamtsløsning ikke foreligger tilstrækkeligt belyst. Indførelse af ét storamt må for at undgå helt uoverskuelige overgangsproblemer i givet fald planlægges meget nøje og i god tid.

Da ønsket om en storamtsløsning og om en hurtig iværksættelse af en hovedstadsordning således på nuværende tidspunkt er i modstrid med hinanden, ønsker forslagsstillerne, at det straks besluttet at etablere det af Zeuthen-udvalget foreslåede hovedstadsråd fra 1. april 1972, således at det snarest kan påbegynde sin virksomhed.